

**LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS  
MINISTERIJOS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S  
DĖL PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ IŠLEIDIMO Į POŽEMINĮ VANDENĮ  
INVENTORIZAVIMO IR INFORMACIJOS RINKIMO TVARKOS PATVIRTINIMO**

2003 m. vasario 3 d. Nr. 1-06

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo (Žin., 1995, Nr. [63-1582](#); 2001, Nr. [35-1164](#)) 4 straipsnio 2 dalimi, IV ir VI skirsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 03 26 įsakymu Nr. 135 „Dėl pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo vykdymo tvarkos“ (Žin., 2002, Nr. [38-1406](#)) bei Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatais (Žin., 2002, Nr. [81-3494](#)), **t v i r t i n u** Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarką (pridedama).

DIREKTORIUS

JUOZAS MOCKEVIČIUS

## PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ IŠLEIDIMO Į POŽEMINĮ VANDENĮ INVENTORIZAVIMO IR INFORMACIJOS RINKIMO TVARKA

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarka (toliau – Tvarka) parengta siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos vandens įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nuostatas bei perkelti į Lietuvos teisės aktus Europos Sąjungos Tarybos direktyvos 80/68/EEB „Dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos tam tikromis pavojingomis medžiagomis“, ir Europos Sąjungos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmus vandens politikos srityje, reikalavimus.

2. Tvarkos paskirtis – kaupti informaciją apie potencialius požeminio vandens teršėjus, vykdančius arba galinčius vykdyti teršalų į požeminį vandenį tiesioginį ar netiesioginį išleidimą, bei siekti mažinti ir kontroliuoti Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių (toliau – Taisyklės) I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytų pavojingų medžiagų patekimą į požeminį vandenį [7.15].

3. Saugant požeminį vandenį nuo taršos Taisyklių I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytomis medžiagomis:

3.1. būtina inventorizuoti jų galimo patekimo į aplinką vietas, numatyti galimą poveikį žmonių sveikatai, vandens ištekliams ir ekosistemoms [7.17];

3.2. draudžiama tiesiogiai išleisti medžiagas be nustatyta tvarka išduoto leidimo ir patvirtinto žemės gelmių išteklių arba ertmių naudojimo sutarties [7.15];

3.3. netiesioginis medžiagų išleidimas yra galimas tik turint nustatyta tvarka suderintą gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimą [7.16];

3.4. būtina laikytis, jei kitaip nenumato kiti teisės aktai [7.7, 7.11, 7.13, 7.14, 7.18, 7.19], kad didžiausios leidžiamos pavojingų medžiagų koncentracijos požeminiame vandenyje neviršytų Tvarkos 1 priede nurodytų.

4. Tvarka taikoma, kai:

4.1. Taisyklių 6 punkte numatytais atvejais leista Taisyklių I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytas medžiagas tiesiogiai išleisti į požeminį vandenį [7.15, 7.20, 7.21];

4.2. leista Taisyklių I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytas medžiagas netiesiogiai išleisti (išlaistyti, paskleisti žemės paviršiuje gyvulininkystės, maisto pramonės ir kt. nuotekas, šalinti atliekas) į požeminį vandenį [7.10, 7.15, 7.20, 7.21];

4.3. Taisyklių I ir II prieduose nurodytos medžiagos gali tiesiogiai ar netiesiogiai patekti į požeminį vandenį kitais 4.1 ir 4.2 šios Tvarkos punktuose nenumatytais atvejais.

5. Tvarka privaloma:

5.1. juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių veikla susijusi su pavojingų medžiagų, nurodytų Taisyklių I ar II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede, vartojimu, gamyba, perdirbimu, susidarymu, tvarkymu, laikymu bei šalinimu;

5.2. savivaldos institucijoms, kurių teritorijoje yra veiklą nutraukusių įmonių, naudojusių pavojingas medžiagas, nenaudojamų sąvartynų, buvusių karinių teritorijų, pesticidų sandėlių ir kt.;

5.3. institucijoms, perėmusioms valdyti iki 1993 metų buvusias karines teritorijas, taip pat šiuo metu savo veikloje naudojančioms pavojingas medžiagas.

6. Tvarkos taikymas neatleidžia veiklos vykdytojų nuo pareigos laikytis kitais teisės aktais nustatytą aplinkosaugos reikalavimų [7.1-7.4, 7.8, 7.9].

## II. NUORODOS

7. Rengiant šią Tvarką, vadovautasi šiais teisės aktais:

7.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 1996, Nr. [57-1335](#); 1997, Nr. [65-1540](#); 2000, Nr. [39-1093](#), Nr. [90-2773](#); 2002, Nr. [2-49](#));

7.2. Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu (Žin., 1995, Nr. [63-1582](#); 1997, Nr. [66-1600](#), Nr. [117-3012](#); 2001, Nr. [35-1164](#));

7.3. Lietuvos Respublikos vandens įstatymu (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2000, Nr. [61-1816](#));

7.4. Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#));

7.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-26 nutarimu patvirtintais „Žemės gelmių registro nuostatais“ (Žin., 2002, Nr. [44-1676](#));

7.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-02-11 nutarimu Nr. 198 patvirtinta „Leidimų naudoti naudingųjų iškasenų (išskyrus angliavandenilius), požeminio pramoninio bei mineralinio vandens išteklius ir žemės gelmių ertmes išdavimo tvarka“ (Žin., 2002, Nr. [16-607](#));

7.7. aplinkos ministro 2001-05-14 įsakymu Nr. 252 patvirtintomis „Aplinkosauginėmis buitinių nuotekų filtravimo įrenginių įrengimo gamtinėmis sąlygomis taisyklėmis LAND 21-01“ (Žin., 2001, Nr. [41-1434](#));

7.8. aplinkos ministro 1999-11-30 įsakymu Nr. 387 patvirtinta „Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių naudojimo limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarka, LAND 32-99“ (Žin., 1999, Nr. [106-3087](#));

7.9. aplinkos ministro 2002-02-27 įsakymu Nr. 80 patvirtintomis „Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėmis“ (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#));

7.10. aplinkos ministro 2000-10-18 įsakymais Nr. 444; 2001 10 02 Nr. 490; 2002 08 22 Nr. 451 patvirtintomis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėmis“ (Žin., 2000, Nr. [96-3051](#); 2001, Nr. [87-3053](#); 2002, Nr. [89-3810](#));

7.11. aplinkos ministro 1999-12-27 įsakymu Nr. 426 patvirtintais „Mėšlo ir nuotekų tvarkymo fermose aplinkos apsaugos reikalavimais LAND 33-99“ (Žin., 2000, Nr. [8-217](#));

7.12. aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymais Nr. 217; 2001 05 23 Nr. 284; 2002 10 10 Nr. 532 patvirtintomis „Atliekų tvarkymo taisyklėmis“ (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#); 2001, Nr. [45-1604](#); 2002, Nr. [100-4461](#));

7.13. aplinkos ministro 2002-11-27 įsakymu patvirtintais „Grunto ir požeminio vandens užterštumo naftos produktais valymo bei taršos apribojimo reikalavimas LAND 9-2002“ (Žin., 2002, Nr. [119-5368](#));

7.14. aplinkos ministro 2001-12-21 įsakymu Nr. 624 patvirtintomis „Vandenių taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo taisyklėmis“ (Žin., 2002, Nr. [14-523](#));

7.15. aplinkos ministro 2001-09-21 įsakymu Nr. 472 patvirtintomis „Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklėmis“ (Žin., 2001, Nr. [83-2906](#));

7.16. aplinkos ministro 2002-06-14 įsakymu Nr. 316 patvirtintais „Lietuvos geologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos nuostatais“ (Žin., 2002, Nr. [81-3494](#));

7.17. aplinkos ministro 2002-03-26 įsakymu Nr. 135 patvirtinta „Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo vykdymo tvarka“ (Žin., 2002, Nr. [38-1406](#));

7.18. sveikatos apsaugos ministro 2001-11-30 įsakymu Nr. 621 patvirtinta „Lietuvos higienos norma HN 48:2001 Žmogaus vartojamo žalio vandens kokybės higieniniai reikalavimai“ (Žin., 2001, Nr. [104-3719](#));

7.19. sveikatos apsaugos ministro 2000-10-17 įsakymu Nr. 556 patvirtinta „Lietuvos higienos norma HN 97:2000 Pesticidai ir jų koncentracijų leidžiamos vertės aplinkoje“ (Žin., 2000, Nr. [95-2998](#));

7.20. Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus 1999-06-08 įsakymu Nr. 23 patvirtinta „Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarka“ (Žin., 1999, Nr. [54-1763](#));

7.21. Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus 1999-06-29 įsakymu Nr. 28 patvirtintomis „Požeminio vandens monitoringo metodinėmis rekomendacijomis“.

### III. TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

8. Tvarkoje vartojamos šios sąvokos:

8.1. *aeracijos zona* – tarp žemės paviršiaus ir gruntinio vandens esantis sluoksnis, kurio uolienu porose, plyšiuose bei kitose ertmėse laikosi plėvelinis ir kapiliarinis vanduo, vandens garai ir oras;

8.2. *gruntinis vandeningasis sluoksnis* – vandeniui išotintas grunto sluoksnis, slūgsantis ant pirmojo nuo žemės paviršiaus mažai laidaus grunto sluoksnio ir turintis laisvą paviršių;

8.3. *netiesioginis teršalų išleidimas į požeminį vandenį* – Taisyklių I ar II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytų pavojingų medžiagų išleidimas į požeminį vandenį perleidžiant juos per dirvą ar podirvį. Prie netiesioginio išleidimo į požeminį vandenį priskiriama veikla, susijusi su pavojingų medžiagų vartojimu, gamyba, perdirbimu, susidarymu, tvarkymu, laikymu bei šalinimu, kurios metu pavojingos medžiagos normalios eksploatacijos ar avarinių situacijų metu gali patekti į požeminį vandenį;

8.4. *pavojingos medžiagos* – medžiagos, nurodytos Taisyklių I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede;

8.5. *potencialus geologinės aplinkos taršos židinys* – ūkinės veiklos objektas, iš kurio teršiančios medžiagos gali patekti į dirvožemį, gruntą ar požeminį vandenį;

8.6. *požeminis vanduo* – žemės gelmėse natūraliai susikaupęs ar dirbtinai infiltruotas vanduo;

8.7. *tiesioginis teršalų išleidimas į požeminį vandenį* – Taisyklių I ar II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede nurodytų pavojingų medžiagų išleidimas į požeminį vandenį neperleidžiant jų per dirvą ar podirvį;

8.8. *žemės gelmių tyrimas* [7.2] – geologinio kartografavimo, paieškos, žvalgybos ir kita veikla, kurios tikslas – gauti žinių apie žemės gelmių sandarą, savybes, fizikinius laukus, būklę, čia vykstančius procesus, išteklius, ūkinės veiklos įtaką žemės gelmėms. Darbai, atliekami ruošiant naudoti žemės gelmių išteklius bei ertmes (eksploatacinių gręžinių gręžimas, geofiziniai, inžineriniai geologiniai, geotechniniai tyrimai ir kiti) ir teikiantys žinių apie žemės gelmes, yra laikomi žemės gelmių tyrimais. Žemės gelmių tyrimų rūšys:

1) *tiesioginis* – tyrimas, kurio metu naudojamos žemės gelmės (kasimas, gręžimas, sprogdinimas, virpesių ir fizikinių laukų generavimas, mėginių ėmimas ir kiti);

2) *nuotolinis* – tyrimas, kurio metu, nenaudojant žemės gelmių, nustatomos konkrečių žemės gelmių objektų fizinės savybės ar sudėtis (geofizinių laukų ir spinduliavimo matavimas prietaisais, aerofotogeologinis tyrimas ir kiti);

3) *netiesioginis* – pirminių duomenų apie žemės gelmes apibendrinimai ir kiti tyrimai, kurių metu nenaudojamos žemės gelmės.

### IV. PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ TIESIOGINIO IŠLEIDIMO Į POŽEMINĮ VANDENĮ LEIDIMO GAVIMO TVARKA

9. Juridiniams ir fiziniams asmenims draudžiama tiesiogiai išleisti į požeminį vandenį pavojingas medžiagas, nurodytas Taisyklių I ar II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede, išskyrus atvejus numatytus Taisyklių 6 punkte [7.15].

10. Juridiniai asmenys gali gauti leidimą, atlikę žemės gelmių tyrimus ir įvykdę Taisyklių 8 punkte nurodytas sąlygas grąžinti į naftą talpinančius sluoksnius naftos gavybos metu susidarančius naftingus sūrymus. Jų suleidimo sąlygos, kiekiai, reikalavimai aplinkos

monitoringui nurodomi angliavandenilių išteklių naudojimo sutartyje arba gavybos vystymo plane. Angliavandenilių išteklių naudojimo sutartis arba gavybos vystymo planas yra derinamas su Lietuvos geologijos tarnyba [7.15].

11. Juridiniai asmenys gali gauti leidimą, atlikę žemės gelmių tyrimus ir įvykdę Taisyklių 8 punkte nurodytas sąlygas išleisti naftos gavybos metu susidarančius naftingus sūrymus, sandėliuoti gamtines arba suskystintas naftos dujas į požeminį vandenį arba geologinius klodus, kurie netinka ir akivaizdu, jog ateityje netiks, naudoti buitiniams ar žemės ūkio reikmėms. Juridinio asmens prašymu Lietuvos geologijos tarnyba suteikia leidimą naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes ir sudaro naudojimo sutartį, kurioje nurodomos pavojingų medžiagų suleidimo į žemės gelmes sąlygos ir reikalavimai aplinkos monitoringui [7.6, 7.15].

12. Juridiniai asmenys gali gauti leidimą, atlikę žemės gelmių tyrimus ir įvykdę Taisyklių 8 punkte nurodytas sąlygas grąžinti į tą patį vandens sluoksnį požeminį vandenį, išsiurbtą iš karjerų, šachtų arba dėl civilinės statybos ar priežiūros darbų. Jų suleidimo sąlygos, kiekiai, reikalavimai aplinkos monitoringui nurodomi išteklių naudojimo sutartyje arba gavybos vystymo plane (naudojimo projekte). Išteklių naudojimo sutartis arba gavybos vystymo planas (naudojimo projektas) yra derinami su atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentu (RAAD) ir tvirtinamas Lietuvos geologijos tarnyboje [7.15].

13. Juridiniai ir fiziniai asmenys, išleidžiantys nedideliais kiekiais pavojingas medžiagas moksliniais tikslais, tyrimų projektą, kuriame turi būti atsižvelgta į Taisyklių 8 punkte nurodytas sąlygas, registruoja Lietuvos geologijos tarnybos nustatyta tvarka [7.2].

## **V. PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ NETIESIOGINIO IŠLEIDIMO Į POŽEMINĮ VANDENĮ LEIDIMO GAVIMO TVARKA**

14. Juridiniai ir fiziniai asmenys, vykdančys veiklą, nurodytą 5.1 punkte, privalo pateikti Lietuvos geologijos tarnybai paraišką Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimui gauti ir užpildytą Geologinės aplinkos potencialaus taršos židinio inventorizavimo anketą (deklaraciją) (2, 3 priedai).

15. Institucijos, nurodytos 5.2. ir 5.3. punktuose, privalo pateikti užpildytą Geologinės aplinkos potencialaus taršos židinio inventorizavimo anketą (deklaraciją) (2, 3 priedai) Lietuvos geologijos tarnybai.

16. Lietuvos geologijos tarnyba ne vėliau kaip per 15 dienų atlieka inventorizavimo anketoje (deklaracijoje) pateiktų duomenų ekspertizę ir priima sprendimą dėl derinimo. Lietuvos geologijos tarnyba turi teisę iškviesti ūkio subjekto atstovą ekspertizės metu iškilusiems klausimams paaiškinti arba pareikalauti veiklos vykdytojo atlikti žemės gelmių tyrimus ir pateikti daugiau duomenų bei informacijos, jeigu pateiktų duomenų aiškiai nepakanka leidimo sąlygoms nustatyti.

17. Atsižvelgdama į galimą vykdomos veiklos pobūdį, objekto pavojingumo požeminiam ir paviršiniam vandeniui bei su juo susijusioms ekosistemoms poveikį, Lietuvos geologijos tarnyba parengia ekspertines išvadas, kurios yra privalomos ūkio subjektui ir pridedamos prie paraiškos Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimui gauti [7.16].

18. Juridiniai ar fiziniai asmenys gali gauti leidimą pavojingas medžiagas, nurodytas Taisyklių I ar II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede, netiesiogiai išleisti į požeminį vandenį, pateikę paraišką, kurioje atsižvelgta į Lietuvos geologijos tarnybos ekspertinės išvados pastabas ir pasiūlymus Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimui gauti, RAAD [7.8, 7.9, 7.15].

19. Lietuvos geologijos tarnyboje suderinta Geologinės aplinkos potencialaus taršos židinio inventorizavimo anketa (deklaracija) ir savivaldybėje suderinta paraiška Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimui gauti yra pagrindas Gamtos

išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimui rengti. Leidimą tokiai veiklai vykdyti kitų teisės aktų nustatyta tvarka išduoda RAAD [7.8, 7.9, 7.15].

20. Lietuvos geologijos tarnyba, išanalizavusi 15 punkte nurodytų institucijų pateiktas Geologinės aplinkos potencialaus taršos židinio inventorizavimo anketas, parengia ekspertines išvadas ir rekomendacijas aplinkosauginių priemonių taikymui, jeigu objektas gali būti pavojingas požeminiam ir paviršiniam vandeniui bei su juo susijusioms ekosistemoms.

## **VI. INFORMACIJOS SURINKIMO, SAUGOJIMO IR TEIKIMO TVARKA**

21. Tvarkos IV skyriuje numatytais atvejais išduotus leidimus ir sutartis Lietuvos geologijos tarnyba registruoja specialiaame jos nustatytos formos žurnale. Šis žurnalas gali būti pildomas ir kompiuterinėse laikmenose [7.6].

22. Geologinės aplinkos potencialaus taršos židinio inventorizavimo anketų (deklaracijų) duomenys įrašomi Lietuvos geologijos tarnybos Geologinės informacijos sistemos Geologinės aplinkos taršos židinių informacinėje posistemėje, o anketos registruojamos jos nustatytos formos žurnale.

23. Anketų kopijos saugomos iki Gamtos išteklių naudojimo (arba Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) leidimo galiojimo pabaigos. Duomenys Geologinės aplinkos taršos židinių informacinėje posistemėje papildomi atnaujinus (pakoregavus) leidimą.

24. Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija ir Aplinkos apsaugos agentūra iki kitų metų vasario 1 dienos pateikia Lietuvos geologijos tarnybai duomenis apie juridinius ir fizinius asmenis, kurių teritorijoje arba kitose vietose (transportavimo metu ir kt.) užregistruoti pavojingų medžiagų netiesioginio išleidimo į požeminį vandenį avariniai ir kiti atvejai. Pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta:

24.1. juridinio arba fizinio asmens pavadinimas (pavardė, vardas);

24.2. juridinio arba fizinio asmens adresas;

24.3. avarinių arba kitų atvejų, kurių metu pavojingos medžiagos galėjo patekti į požeminį vandenį, vieta;

24.4. į aplinką patekusių pavojingų medžiagų pavadinimas ir kiekis;

24.5. užterštos teritorijos plotas;

24.6. aplinkos kokybės tyrimo rezultatai (grunto ir požeminio vandens kokybės tyrimai).

25. Informacija apie tiesioginio pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį vietas (gręžinius), suleidžiamų pavojingų medžiagų kiekius ir koncentracijas, požeminio vandens taršos stebėjimo (monitoringo) gręžinius saugoma Žemės gelmių registre Lietuvos geologijos tarnybos nustatyta tvarka [7.5].

26. Požeminio vandens kokybės pokyčių dėl teršalų išleidimo (tiesioginio ar netiesioginio) į požeminį vandenį informacija (taršos arealo dydis, teršalų koncentracijų vertės ir kt.) gaunama požeminio vandens monitoringo, kuris turi būti vykdomas pagal nustatytą tvarka suderintą ir patvirtintą Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo tvarką, metu [7.8, 7.9, 7.10, 7.20].

27. Monitoringo duomenis ir rezultatus pagal nustatyta tvarka patvirtintas programas ūkio subjektas arba jo įgaliotas juridinis ar fizinis asmuo privalo kasmet iki kitų metų vasario 1 dienos pateikti Lietuvos geologijos tarnybai, vietos savivaldybei ir RAAD [7.20].

28. Monitoringo duomenys ir rezultatai kaupiami Lietuvos geologijos tarnybos Geologinės informacijos sistemos duomenų bazėje [7.5].

29. Lietuvos geologijos tarnyba atlieka ūkio subjektų, kurių veiklos pobūdis gali įtakoti Taisyklių I ir II prieduose ir šios Tvarkos 1 priede išvardytų medžiagų tiesioginį ar netiesioginį patekimą į požeminį vandenį, monitoringo duomenų apibendrinimą.

30. Jeigu požeminio vandens tarša pavojingomis medžiagomis viršija 1 priede nustatytas didžiausias leistinas koncentracijas, Lietuvos geologijos tarnyba, atsižvelgdama į galimą poveikį požeminio ir paviršinio vandens ištekliams ar su jais susijusioms ekosistemoms, informuoja

RAAD taikyti griežtesnius aplinkosaugos reikalavimus ūkio subjektui arba pati nurodo ūkio subjektui taikytinas aplinkosaugines priemones [7.16].

31. Informacija apie tiesioginį ir netiesioginį pavojingų medžiagų patekimą į požeminį vandenį yra teikiama Lietuvos geologijos tarnybos nustatyta tvarka.

## **VII. PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ**

32. Šios Tvarkos laikymąsi pagal savo kompetenciją prižiūri Lietuvos geologijos tarnyba, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai ir Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija.

33. Juridiniai ar fiziniai asmenys, pažeidę šios Tvarkos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

---

## 1 priedas

Sąrašas pavojingų medžiagų, kurių patekimas į požeminius vandenis turi būti nutrauktas (A) arba mažinamas (B) įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus

Medžiagų grupės pavadinimas	Medžiagos pavadinimas	Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris CAS	DLK, mg/l Požeminis vanduo <sup>2</sup>	DLK, mg/l į gamtinę aplinką <sup>4</sup>	Galimi patekimo į požeminius vandenis šaltiniai
<b>A dalis</b>					
Aromatiniai angliavandeniliai	Benzenas	CAS 71-43-2	0,001(0,01)	0,04	Naftos gavyba, perdirbimas, laikymas, realizavimas, atliekų šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
Halogeninti angliavandeniliai	C <sub>10-13</sub> – chloralkanai <sup>1</sup>	CAS 85535-84-8		0,0002	Metalų apdirbimo pramonė, gaisrų gesinimo vietos
	Metilenchloridas (Dichlormetanas)	CAS 75-09-2	0,05 (50)	0,2	Tirpiklių, aerozolių, dezinfekavimo priemonių gamyba ir naudojimas, cheminio valymo pramonė, šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
	1,2-Dichlorešanas	CAS 107-06-2	0,003 (0,03)		Tirpiklių naudojimas, chemijos pramonė, vilchlorido, dažų gamyba, šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
	Heksachlorbutadienas	CAS 87-68-3	0,00045 (0,0009)		Tirpiklių naudojimas, transformatoriniai ir hidrauliniai skysčiai, šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
	Trichlormetanas (chloroformas)	CAS 67-66-3	0,06 (0,2)		Šaldytuvų gamyba, tirpiklių naudojimas, augalų apsaugos priemonių gamyba, saugojimas ir kt.
Halogeninti aromatiniai angliavandeniliai	Brominti difenileteriai <sup>1</sup>	-		-	Augalų apsaugos priemonių saugojimas, naudojimas
	Heksachlorbenzenas	CAS 118-74-1	0,001 (0,001)		Medžio apdirbimo (konservantai), popieriaus pramonė, augalų apsaugos priemonių gamyba, saugojimas ir naudojimas, atliekų šalinimo vietos ir kt.
	Trichlorbenzenai	CAS 12002-48-1	0,07(0,5)		Tirpiklių naudojimas, transformatoriniai ir hidrauliniai skysčiai, atliekų šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
	Pentachlorbenzenas	CAS 608-93-5	0,0024 (0,0024)	0,0006	Augalų apsaugos priemonių saugojimas, naudojimas
Metalo junginiai	Švinas ir jo junginiai	CAS 7439-92-1	0,025(0,032)	0,1	Naftos produktų gamyba, saugojimas realizacija, elementų, akumuliatorių



					gamyba, atliekų šalinimo vietas, valymo įrenginiuose sulaikomo dumblo sandėliavimo vietas ir kt.
	Nikelis ir jo junginiai	CAS 7440-02-0	0,02(0,04)	0,2	Elementų, akumuliatorių gamyba ir šalinimas, stiklo apdirbimo pramonė, šiluminių elektrinių atliekų (šlamo) šalinimo, valymo įrenginiuose sulaikomo dumblo sandėliavimo vietas ir kt.
	Gyvsidabris ir jo junginiai	CAS 7439-97-6	0,001(0,001)		Elementų atliekų, liuminescencinių lempų saugojimo ir šalinimo vietas, augalų apsaugos priemonių saugojimas ir senų pesticidų sandėlių teritorijos
	Kadmis ir jo junginiai	CAS 7440-43-9	0,005(0,01)		Elementų, akumuliatorių gamyba ir šalinimas, šiluminių elektrinių atliekų (šlamo) šalinimo, valymo įrenginiuose sulaikomo dumblo sandėliavimo vietas ir kt.
Alavo organiniai junginiai	Tributilalavo junginiai	CAS 688-73-3		0,00002	Uosto teritorija ir uosto akvatorijoje iškasto užteršto dumblo sandėliavimo vietas, gali būti sudedamoji augalų apsaugos priemonių dalis (fungiciduose, herbiciduose)
Poliaromatiniai angliavandeniliai	Poliaromatiniai angliavandeniliai		0,0001(0,01)		Metalo ir medžio apdirbimo pramonė, degimo produktai jų šalinimo vietas ir kt.
	Antracenas	CAS 120-12-7	0,012(0,012)	0,0002	Dažų gamyba, medžio pramonė (konservantai), sandėliavimo ir atliekų šalinimo vietas
	Benz (a)pirenas	CAS 50-32-8	0,00001(0,00005)	0,001	Naftos pramonės (bitumų, tepalų), šiluminių elektrinių degimo produktų šalinimo vietas ir kt.
	Benz (b)fluoroantenas	CAS 205-99-2	0,0002(0,0005)	0,0008	– „ –
	Benz (g. h. i.)perilinas	CAS 191-24-2	0,0002(0,0002)	0,0006	– „ –
	Benz (k)fluoroantenas	CAS 207-08-9	0,0002(0,0005)	0,0008	– „ –
	Fluoroantenas	CAS 206-44-0	0,0005(0,0005)	0,006	– „ –
	Inden (1,2,3-cd)pirenas	CAS 193-39-5	0,00005(0,0002)	0,0008	– „ –
	Naftalenas	CAS 91-20-3	0,021(0,12)	0,02	– „ –
Pesticidai	Alachloras	CAS 15972-60-8	0,002(0,002)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietas (herbicidas), jų atliekų šalinimas
	Atrazinas	CAS 1912-24-9	0,002(0,002)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietas (herbicidas), jų atliekų šalinimas, senos pesticidų sandėlių teritorijos
	Chlorfenvinfosas	CAS 470-90-6	0,0001(0,0001)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietas
	Chlorpyrifosas	CAS 2921-	0,0001(0,0001)	-	Augalų apsaugos priemonių

		88-2			saugojimo vietos
	Heksachlorcikloheksanas (Lindanas)	58-89-9	0,002(0,002)		Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos, jų atliekų šalinimas, senos pesticidų sandėlių teritorijos
	Diuronas	CAS 330-54-1	0,0001(0,0001)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos
	Endosulfanas	CAS 115-29-7	0,0001(0,00056)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos
	Izoproturonas	CAS 34123-59-6	0,09(0,09)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos
	Simazinas	CAS 122-34-9	0,002(0,002)	-	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos, jų atliekų šalinimas, senos pesticidų sandėlių teritorijos
	Trifluralinas	CAS 1582-09-8	0,02(0,02)	0,002	Augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos
Fenoliai	Nonilfenoliai <sup>1</sup>	CAS 25154-52-3		-	Cheminio valymo pramonė, detergentų naudojimas
	Oktilfenoliai <sup>1</sup>	CAS 1806-26-4		-	- „ -
	Pentachlorfenolis	CAS 87-86-5	0,01(0,13)		Medžio apdirbimo pramonė (konservantas), jos atliekų šalinimo vietos, augalų apsaugos priemonių saugojimo vietos, senos pesticidų sandėlių teritorijos
Ftalatų esteriai	Di(2-etilheksil)ftalatas	CAS 117-81-7		0,002	
Metalai ir metaloidai	Cianidai		0,05(0,1)	0,1	Senos pesticidų sandėlių teritorijos
Naftos produktai ir angliavandeniliai	Naftos angliavandeniliai (iš viso)		0,3(1,0) <sup>3</sup>	1	Naftos gavyba, perdirbimas, saugojimas, realizavimas, atliekų šalinimo vietos (sąvartynai) ir kt.
<b>B dalis</b>					
Metalai ir metaloidai	Chromas-bendras	CAS 7440-47-3	0,05(0,5)	0,5	Metalo apdirbimo pramonė, šiluminių elektrinių degimo produktų šalinimo vietos, valymo įrenginiuose sulaikomo dumblo sandėliavimo vietos ir kt.
	Varis	CAS 7440-50-8	0,1(0,1)	0,1	- „ -
	Alavas	CAS 2406-52-2	0,02(1,0)	1	- „ -
	Cinkas	CAS 7440-66-6	3,0(3,0)	0,4	- „ -
	Vanadis	CAS 7440-62-2	0,1(0,2)	2	- „ -
	Arsenas	CAS 7440-38-2	0,05(0,05)	0,05	
Kitos medžiagos	Nitritai (NO <sub>2</sub> )		0,5(1,0)	1	Gyvulininkystės ir paukštininkystės fermų teritorijos, nuotekų valymas filtracijos laukuose, buitinių ir mėsos atliekų šalinimo vietos, azoto trąšų gamyba ir kt.
	Nitratai (NO <sub>3</sub> )		50,0(50,0)	100	Gyvulininkystės ir paukštininkystės fermų

					teritorijos, nuotekų valymas filtracijos laukuose, buitinių ir mėsos atliekų šalinimo vietos, azoto trąšų gamyba ir kt.
	Amonio azotas (NH <sub>4</sub> -N)		2,0(10,0)	5	Gyvulininkystės ir paukštininkystės fermų teritorijos, nuotekų valymas filtracijos laukuose, buitinių ir mėsos atliekų šalinimo vietos, azoto trąšų gamyba, sąvartynai ir kt.
	Fosfatai (PO <sub>4</sub> )		0,7(3,3)	-	Gyvulininkystės ir paukštininkystės fermų teritorijos, nuotekų valymas filtracijos laukuose, buitinių ir mėsos atliekų šalinimo vietos, fosforo trąšų gamyba ir kt.
	Chloridai		350(500)	500	Nuotekų valymas filtracijos laukuose, sąvartynai ir kt.
	Fluoridai		1,5(8,0)	8	Fosforo trąšų gamyba
	Sulfatai		450(1000)	300	Fosforo trąšų gamyba, nuotekų valymas filtracijos laukuose, sąvartynai ir kt.
	Fenoliai		0,005(0,2)	0,2	Medžio apdirbimo pramonės atliekų šalinimo vietos, organinės chemijos pramonė ir kt.

Paiškinimai:

<sup>1</sup> Medžiagų grupė.

<sup>2</sup> Didžiausia leidžiama koncentracija požeminiame vandenyje: kairėje – kai ūkio subjekto apylinkėse požeminis vanduo naudojamas gėrimo ir buities reikmėms, dešinėje – kai požeminis vanduo nėra naudojamas gėrimo ir buities reikmėms.

<sup>3</sup> Didžiausia leidžiama koncentracija požeminiame vandenyje pagal [7.13].

<sup>4</sup> Didžiausia leidžiama koncentracija požeminiame vandenyje pagal [7.14].

## POTENCIALAUS GEOLOGINĖS APLINKOS TARŠOS ŽIDINIO INVENTORIZAVIMO ANKETA (DEKLARACIJA)

Patvirtinu, kad šioje paraiškoje pateikta informacija yra teisinga, tiksli ir pilna.

Neprieštarauju, kad informacija, pateikta šioje anketoje (Deklaracijoje), išskyrus informaciją, kuri nurodyta kaip komercinė ar gamybinė paslaptis, būtų pateikiama bet kuriam asmeniui.

Organizacija .....  
(pavadinimas, adresas, tel., faksas)

Parašas \_\_\_\_\_ Data \_\_\_\_\_  
(veiklos vykdytojo vardu)

Pasirašančiojo vardas ir pavardė (*didžiosiomis raidėmis*): \_\_\_\_\_

Pareigos organizacijoje: \_\_\_\_\_

*Įmonės spaudas:*

### Teršiančių medžiagų sankaupos tipas

Tipas (pagal 3 priedą) .....

Potipis (pagal 3 priedą).....

Atliekos, teršiančios medžiagos (išvardyti arba nurodyti CAS Nr.) .....

.....

.....

.....

Atliekų sklaidos galimybės (agregatinis būvis) .....

### Potencialaus taršos židinio (PTŽ) adresas, priklausomybė ir kiti bendrieji duomenys

1. Adresas:  
apskritis.....  
rajonas.....

miestas (gatvė, Nr).....  
gyvenvietė.....  
kaimas .....

2. PTŽ geografinės koordinatės (LKS – 94): **X:** .....

**Y:** .....

3. Teritorijos, kurioje yra PTŽ (detalaus mastelio), planas (schema):

yra  nėra

pavadinimas, jei yra .....

4. Dabartinis TŽ teritorijos savininkas/naudotojas (jo kodas .....

Organizacija, adresas (gatvė, Nr.) ....., tel. ....,

faksas....., el. paštas.....

Juridinis pavaldumas .....

Atsakingas asmuo ....., tel.....

5. Objekto eksploatacijos pradžia (metai)....., pabaiga.....

### **PTŽ padėtis ekosistemoje**

1. Židinytis:  mieste:  
 gyvenamojoje zonoje  
 pramoninėje zonoje  
 mišrioje zonoje  
 kaimo gyvenvietėje

2. Židinio vietovės dirvožemio paviršiaus danga:  
 pelkė  pieva  dirbamas laukas  
 sodas  miškas  krūmai  
 parkas  
 be augalijos  asfaltas  grindinys

3. Židinio padėtis gruntinio vandens atžvilgiu:

žemės paviršiuje

aeracijos zonoje

gruntiniame vandeningajame sluoksnyje

4. Židinio lokalizacijos aplinka:

atskiram sklype

kompleksiškai teršiamoje teritorijoje

(pramonės įmonėje, karinėje bazėje ir kt.)

5. Atstumas iki artimiausio vandens telkinio, km:

upės....., griovio....., ežero.....

pelkės....., kūdros..... ir kiti .....

6. Židinytis yra saugomoje teritorijoje:  taip  ne

\*saugomos teritorijos pavadinimas.....

### **Pavojingų medžiagų sankaupos kiekybiniai ir konstrukciniai duomenys**

1. Ekranas (izoliacinė danga) po teršiančių medžiagų sankaupa ir rezervuarais:

žemės paviršiuje yra  nėra  plūktas molis   
asfaltas  betonas   
sintetika  kita medžiaga   
ekrano storis, m.....

2. Kasinio sienelių ir dugno izoliacija:

aeracijos arba prisotintoje zonoje yra  nėra  gylis, m.....  
betonas  sintetika   
lentos  kita medžiaga   
plytos   
izoliacinės medžiagos storis, m.....

3. Teritorijos apsauga ir būklė:

teritorija aptverta taip  ne   
įspėjamieji, draudžiamieji ženklai yra  nėra   
apsauginis griovys yra  nėra   
apsauginis pylimas yra  nėra

4. Vandens surinkimo iš teritorijos sistema:

drenažas yra  nėra   
lietaus kanalizacija yra  nėra   
kita forma yra  nėra

5. Nuotekų valymas ir utilizavimas:

valomas  nevalomas   
išleidimas:  
į centralizuotą kanalizacijos tinklą .....(pavadinimas)  
į paviršinio vandens .....(pavadinimas)  
infiltruojasi į požemį:  
sklaidos būdu  per gręžinį

6. PTŽ užimamas plotas ir forma:

ilgis.....m plotis.....m aukštis..... m  
plotas..... m<sup>2</sup> tūris..... m<sup>3</sup> užteršto grunto storis...m  
gylis.....m

7. Rezervuarų talpos

požeminių: vnt. talpa, m<sup>3</sup> gylis

žemės paviršiuje:

8. Pavojingų medžiagų kiekis:

\*inventorizacijos metu: ..... m<sup>3</sup> ..... tonos

\*kasmetinis prieaugis: ..... m<sup>3</sup> ..... tonos

\*metinė apyvarta: ..... m<sup>3</sup> ..... tonos

9. Gruntas.....

### **PTŽ monitoringo sistema**

1. Stebėjimo tinklas:                           įrengtas                            neįrengtas

2. Monitoringo programa                   yra                            nėra

3. Monitoringo pradžia \_\_\_\_\_ metai,  
pabaiga \_\_\_\_\_ metai (jeigu anketos užpildymo metu jis  
nebevykdomas)

4. Monitoringo programą parengusi organizacija.....

5. Monitoringą vykdanți (vykdžiusi) organizacija.....

.....  
(organizacijos pavadinimas ir adresas)

6. Duomenys kaupiami: .....

(organizacijos pavadinimas ir adresas)

popierinėje formoje                            kompiuterinėje

.....  
(programinė įranga)

### **Duomenys apie PTŽ ekogeologinius tyrimus**

Informacijos šaltinis, bibliografija
1. Ekogeologinių tyrimų ataskaitos pavadinimas, metai, saugojimo vieta, autoriai

### **Papildoma informacija, detalizuojanti anketoje pateiktus duomenis:**

#### **Pridedami žemėlapiai, schemas:**

#### **Lietuvos geologijos tarnybos ekspertinės išvados ir rekomendacijos:**

#### **SUDERINTA:**

Parašas \_\_\_\_\_                           Data \_\_\_\_\_  
(ekspertizę atlikusio vardu)

Pasirašančiojo vardas ir pavardė: \_\_\_\_\_

Pareigos organizacijoje: \_\_\_\_\_

*Įmonės spaudas:*

---



## GEOLOGINĖS APLINKOS TARŠOS ŽIDINIŲ TIPAI IR POTIPIAI

### **Pramonės, energetikos, transporto ir paslaugų objektai:\***

- Degalinė
- Autoservisas
- Garažas
- Plovykla
- Depas
- Katilinė

### **Teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektai:**

- Sąvartynas
- Sandėlis
- Rezervuaras
- Užteršto grunto regeneravimo aikštelė
- Saugojimo aikštelė
- Valymo įrenginiai
- Laistymo laukai
- Filtracijos laukai
- Gyvulių laidojimo vieta

### **Gyvulininkystės objektai:\***

- Galvijų ferma
- Paukštynas
- Kiaulidė
- Žvėrelių ferma

### **Teršiančių medžiagų avarinių išsipykimų vietos:**

- Geležinkelyje
- Autokeliuose
- Buitinių-gamybinių nuotekų kanalizacijos vamzdynai
- Naftotiekiai
- Nuotekų kolektoriai

\* **Pastaba:** potencialios taršos pastatai.

---